PRAMÍNEK

Č. 54 | INFORMACÍ Z BAČALEK A LIČNA | 2/2015

OTVÍRÁNÍ STUDÁNKY

Přivítejme jaro s dětmi

Jsou to už čtyři roky, co se konala archeologická vycházka s paní dr. Evou Ulrychovou **za tajemstvím lesa Křižánku.** Tenkrát nás tam přišlo kolem 130 lidí. Bodejť ne, vždyť les Křižánek, kříž a studánka jsou od dětství součástí našeho života. Místních i chalupářů. Caparti, kteří tenkrát brázdili les v kočárcích, tátovi na ramenou nebo v krosničkách a neměli z vyprávění rozum, už trochu povyrostli. A ptají se. Kde že je ten kříž a kde je ta studánka, co u ní je hrníček, ze kterého se může každý napít. A postesk jednoho zoufalého dědečka, který šel s vnoučaty studánku hledat – bezúspěšně – mě přivedla k nápadu, že bychom si mohli výlet zopakovat. Jen tak v malém rodinném bačalském balení. Mámy, děti, babičky, tátové i dědové. Všichni, kdo se chtějí projít, nadýchat čerstvého vzduchu a poodkrýt dětem tajemství „soudného lesa“. Nemůže být snad vhodnější načasování, **než první jarní den – sobota 21. března,** kdy se musí příroda probudit, i kdyby nechtěla. **Pomyslným klíčem v dětských rukách a slovy básníka odemkneme studánku, u kříže si připomeneme osudy našich předků a v záhubské hájence možná bude na děti čekat překvapení.** Co říkáte? Půjdete s námi? Tak **dejte do 15. března vědět** na úřad nebo mně osobně, kolik vás půjde. Konkrétní čas prvního vykročení bude upřesněn později.

Pavla Kaprasová

V národním registru studánek a pramenů na internetu najdete tu „naši“ studánku pod názvem Ovčí studánka http://www.estudanky.eu/2518-ovci-studanka, odkud je i fotografie pořízená panem Bartkem. Najdete zde i zdokumentovanou Hraběnčinu studánku nad Vlčím polem a můžete se dovědět, jak se má správně o studánky pečovat.

Rušný zimní provoz na Bačalkách.

ČTENÍ JE JMĚNÍ

„Únor bílý, pole sílí“, tak nevím. Po sněhu ani památky a ptáci naladili milostnou jarní notu. Sluneční dny lákají na procházku. Jen ten chladný vítr mne zavál do knihovny. Probírám tituly knih a přitom mne napadá, jak mnoho kniha znamenala pro lidi dříve. Večery byly zasvěceny hlavně knihám, než nastoupila nová doba informací zprostředkovaných technikou. Slovo samo o sobě, ať čtené, či mluvené, je zbraní velkého kalibru. Může potěšit, roztančit, ale i hluboce ranit. Této dovednosti slova využívají hojně hromadné sdělovací prostředky.

Pokračování na straně č. 2.

LISTUJEME KRONIKAMI

Za pět let, co se objevuje Pramínek ve vašich schránkách, stalo se zvykem, že v prvních číslech roku listujeme ve starých kronikách. Máme z čeho vybírat: jsou tu dvě knihy zápisů sboru dobrovolných hasičů v Ličně, Kniha protokolní pro obec Bačalky a **Pamětní kniha pro obec Bačalky**. Právě posledně jmenovaná 21. února oslavila rovných 100 let od svého vzniku.

Pokračování na straně č. 4.

ČTENÍ JE JMĚNÍ

Pokračování z titulní strany.

V knihovně jsem si vybrala hlavně něco pro dobrou náladu a nadhled nad současným světovým děním. Dobrou náladu mi například navozují fejetony Ivanky Deváté. Susanna Kubelka je rakouská spisovatelka s českými kořeny. V knize „V rytmu valčíku“ nádherně píše o životě ve Vídni na přelomu 19. a 20. století. Noblesní taneční zábavy protkané poutavými milostnými příběhy. Veselá je i její kniha s názvem „Hrad mám, hledám prince“.

Zajímavé čtení nabízí i současní autoři. Mladičká Tereza Janišová má četbu vhodnou nejen pro mládež - tříGenerační román o osudech čarodějů a čarodějek z města Erilian. Eva Vejmělková, psychoterapeutka, známá více jako herečka z filmu Fontána pro Zuzanu, napsala novelu Růžové moře. Pavel Brycz, prozaik, básník, textař a autor povídek pro děti, knihou „Muž bez ženy není člověk“ předává poselství, že i v tom nejhorším svrabu se najde někdo, kdo dokáže pomoci a že z osamělosti a deprese se dá vystoupit. Hana Poltikovičová nabízí velice svěže a humorně podanou inspiraci jak zpracovat své smutky, strachy, bolesti a mít radost ze života v knize „Není co ztratit, fuk bublifuk“. I pro nejmenší čtenáře se najde „hojivá náplast“ na jejich trápení a smutky - příběhy dívky Sáry. Sára je plachá, uzavřená desetiletá dívka, která není příliš šťastná. Má zlomyslného bratra, který ji neustále provokuje, kruté a bezcitné spolužáky a ve škole ji to moc nebaví. Je zkrátka jako mnoho jiných dnešních dětí. To všechno se změní, když… To Vám prozradí útlá knížka autorů Jerry a Ester Hicks, která jistě zaujme všechny generace.

Tak to jsou mé upoutávky pro příznivé prožití nepříznivého počasí. Vybrané knihy nejsou smutné, jsou jen ze života. Osvěží humorem a pokud se čtou i srdcem, pak jsou silným lékem na lidská trápení.

Březen nejen za kamna, ale i do knihovny vlezem, ať vlastní či obecní, dobrá kniha vždy potěší.

Jana Loudová

STROMY NÁM NABÍZEJÍ SÍLU, LÁSKU I ZDRAVÍ VIII.

Foto: http://www.pannacz.com/herbar-rostlin.16/borovice-smrk-briza-lecitelstvi.410.html

SMRK (Picea)

Smrk má ochrannou moc a na některých místech je ještě i dnes vysazován tam, kde má chránit dům a rodinu před veškerým zlem, nemocemi a nepřízní osudu. U našich předků ztělesňoval ženský prvek a byl proto stromem života a mateřství. Ve starém Řecku se předpokládalo, že ve smrkových hájích mají své obydlí bohové. Jinde lidé zase věřili, že v korunách smrkových stromů sídlí dobří lesní duchové a skřítkové, a proto pod nimi pořádali tajemné magické obřady.

Nejdůležitější léčivou složkou smrku je jeho silice, získávána z mladých jarních výhonků. Ty je možné nasušit a pak používat k inhalacím nebo jako doplněk bylinkového čaje. Je prokázáno, že smrk – celý strom – má schopnost důkladně pročistit vzduch.

Ke smrku se můžeme obracet při jakýchkoliv potížích – tělesných, psychických i jiných. Je jako laskavá matka, která nás k sobě přivine a sejme z nás vše nepříjemné, abychom mohli s úsměvem vstoupit na další trasu našeho pozemského putování.

Zdroj: časopis MEDIUM č. 7/2003,
http://medium.mysteria.cz/text_scr/2003_7_stromy.htm a
http://www.2012rok.sk/wp/alternativne-zdroje-energie/6510-stromy-nam-nabizeji-silu-lasku-zdravi

POKLADY Z PŮDY

aneb řekněte mi, co to je

Z půdy jsem přinesla věcičku, kterou jsem kdysi objevila na špýchaře u babičky. Rukojeť a rýhované válečky jsou zhotoveny ze dřeva. K čemu sloužila, to opravdu nevím. Možná se ještě někdo najde, kdo tu hádanku rozluští.

Libuše Rampasová

AKTUÁLNĚ Z ÚŘADOVNY

Zpráva o stavu veřejného pořádku za rok 2014
Minulý týden obdržel obecní úřad každoroční zprávu Policie ČR o bezpečnostní situaci v naší obci v minulém roce. Zpráva konstatuje, že patříme z hlediska kriminality k velmi klidným lokalitám. Došlo u nás pouze ke dvěma trestním činům. Vloupání do chalupy spojené s krádeží a přečin maření výkonu úředního rozhodnutí, kdy osoba řídila motorové vozidlo, ač to měla soudem zakázané. Celkový stav lze hodnotit jako velmi klidný, ale **nadále Policie ČR upozorňuje především seniory na podvodná jednání, která jsou na nich páchána ze strany různých falešných kontrolorů elektroměrů, obchodních zástupců atd.**
Potud tedy zpráva **kopidlenského oddělení Policie** ČR. Pro úplnost ještě uvádím **telefonní číslo na služebnu: 974 533 711,** kam se můžete v případě potřeby obrátit.

Noví pracovníci technické údržby
Na výzvu obecního úřadu na obsazení pozic pracovníků technické údržby se přihlásili čtyři uchazeči. V abecedním pořádku: pánové **Pavel Bilovecký ml., Karel Šoltys, Miroslav Šoltys a Václav Zahradník** ze Zlívi. Všichni byli přijati na dohodu o provedení práce a věřím, že jak samostatně, tak při společné práci bude jejich snažení na vzhledu obce vidět. Určitě ale při akcích většího rozsahu na úklid obce nebudou sami, vždyť už **v dubnu se bude konat společná jarní brigáda.**

Úprava veřejného prostranství na Ličně
Jak jste již měli možnost seznámit se na úřední desce i na webových stránkách obce, hodláme v letošním roce kromě **zatrubnění strže** (což papírově vyřizujeme už od podzimu 2012!) a **dokončení vodovodu** na konci Lična (včetně 9 nových přípojek – pracujeme na projektové dokumentaci) také **zkulturnit prostranství u koryta, kolem vodárny, požární nádrž a okolí nově opravené kalvárie.** Oplechování zastávky „načal“ už vloni poryv větru a letos zkázu dokonal. Chtěli bychom proto s ohledem na blízkost barokní sakrální památky a lípy u ní rostoucí vyřešit vzhled čekárny tak, aby ani použitým materiálem, ani zpracováním nerušila celkový estetický dojem tak významného místa na Ličně. Návrh sadových úprav navrhly Jana Adamcová s Lenkou Královou (Adlen). Váš názor a připomínky k návrhu máte možnost sdělit nám osobně nebo mailem či účastí v anketě, která je na webových stránkách. Jedinou a pravděpodobně dlouho neřešitelnou záležitostí této lokality zůstává bývalá garáž ČSAD, která je nyní ve správě Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových. Jak nám pracovníci úřadu naznačili, rozhodně se nebude prodávat za posudkovou cenu. S ohledem na to, že se ale nachází v bezprostřední blízkosti 1. ochranného pásma vodního zdroje, nemůže nám být osud garáže lhostejný.

„Chalupářské“ úřední hodiny začínají 7. března 2015.
Pohled do kalendáře napovídá, že s první březnovou **sobotou se začínají chalupářské úřední hodiny. V čase** od 10.00 do 11.00 hodin jsme k dispozici na obecním úřadě každou první sobotu v měsíci nejen pro chalupáře.

Zasedání zastupitelstva obce, kam vás všechny občany a chalupáře zvu, se koná **v pátek 13. března** 2015 od 18.00 hodin v pivnici U Bači.
Dopisuji tento příspěvek a přemýšlím, jak jej optimisticky zakončit. V televizi právě běží na jednom kanále krutá historie - Spielbergův Schindlerův seznam. Na dalším kanále krutá současnost – Ukrajina. Za necelou půlhodinu má začít platit těžce vyjednaný klid zbraní. **Važme si života, važme si domova a usilujme o příměří alespoň v našich rodinách, v obci a v naší zemi.** Nadějí a posilou budiž nám citát T. G. Masaryka, jehož 165. narozeniny si brzy připomene:
„Dobrého je v řádu světa víc; ale to zlé člověk cítí silněji.“

Ing. Pavlína Kaprasová, starostka

LISTUJEME KRONIKAMI

Pokračování z titulní strany.

V současné době je uložena v Oblastním archivu v Jičíně. To, že z ní můžeme libovolně čerpat třeba právě pro čtenáře Pramínku, je zásluhou Slávka Zelera, který obětoval mnoho svého času a kroniku nafotil. Pojďte si s námi kronikami zalistovat a připomenout si, čím Bačaláci a Ličeňáci žili, co je trápilo a co jim dělalo radost. Vybíráme z nich:

1905

* na schůzi obecního výboru konané dne 13. května byl Jeho Jasnost nejvyšší maršálek království Českého Jiří Lobkovic jednohlasně zvolen čestným občanem bačalským, což je mu telegraficky oznámeno.

* oznámeno Fr. Najmanem, že Karel Sobota ořezal smetve a uřízl vrch u jednoho topolu za jeho stodolou na obecním pozemku, a proto usnešeno by za ty smetve a vrch zaplatil 1 korunu a pokuty též 1 korunu. Poslat mu to písemně by do 8 dnů zaplatil, zdali nezaplatí, podat k soudu.

1910

* ve schůzi obecního výboru v Bačalkách dne 18. května usnešeno následovně: Školu vystavěti a vydržovati pro školní dítky z politických obcí z Bačalek a Lična potud, pokud náklad ten dle zákonů školních na školní obec připadá a pokud by dle poměru přímých daní ve školní obci předepsaných na obec politickou Bačalky pokud se tyče Lična by připadal.

1915

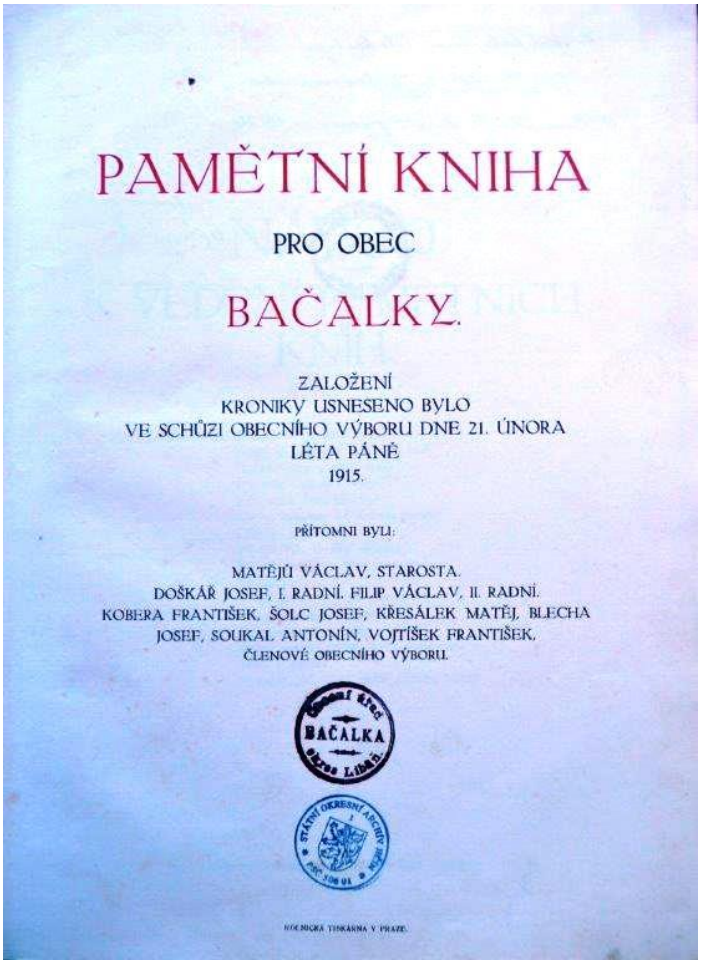
* rozhodnutím obecního výboru, až na jednoho člena, bylo zakoupit tuto pamětní knihu pro obec za 13 K.

* Josefem Doškářem navrženo, by suchá vyvrácená švestka před Maršovejma byla přidána obecnímu poslu Fr. Maršovi, což bylo schváleno. K této žádosti se připojil starosta a žádal o přídavek pro ob. posla ponocnýho Fr. Marše, což po uznání, že má nyní moc práce, jemu přidáno 10 korun, ale za to má řádně službu zastávat.

1920

* 3. června ukradeny byly Šantrůčkovům peřiny. Krádeže drobné byly časté (zejména slepice).

Dne 31. srpna konána byla schůze o zřízení Kampeličky. Občané Bačalek a Lična mají v Osenicích v Kampeličce vloženo 187 tisíc korun československých a vypůjčeno 145 000 Kč. Založení Kampeličky bylo odloženo.

PAMĚTNÍ KNIHA

PRO OBEC

BAČALKY.

ZALOŽENÍ
KRONIKY USNESENO BYLO
VE SCHŮZI OBECNÍHO VÝBORU DNE 21. ÚNORA
LÉTA PÁNĚ
1915.

PŘÍTOMNI BYLI:

MATĚJŮ VÁCLAV, STAROSTA.
DOŠKÁŘ JOSEF, I. RADNÍ. FILIP VÁCLAV, II. RADNÍ.
KOBERA FRANTIŠEK, ŠOLC JOSEF, KŘESÁLEK MATĚJ, BLECHA
JOSEF, SOUKAL ANTONÍN, VOJTÍŠEK FRANTIŠEK,
ČLENOVÉ OBECNÍHO VÝBORU.

Obecní úřad BAČALKA okres Libáň

STÁTNÍ OKRESNÍ ARCHIV V JIČÍNĚ

NÁKLADEM TISKÁRNA V PRAZE.

1925

* do roku 1925 **spadá důležitá událost pro obec**, tj. stavba školy. Dne 10. ledna t.r. provedena byla kolaudace místa určeného pro novou školu na zahradě pana Šantrůčka. Výnosem okresního školního výboru v Jičíně dne 23. ledna číslo 42 schválen byl definitivní stavební plán a rozpočet nákladů na stavbu školy a uděleno stavební povolení. Základní kámen byl položen 6. dubna.

* dne 24. prosince zavěšen byl ve věžičce hasičské kůlny nový zvonek vážící 38 kg. Koupen byl u fy Šidlikovský v Lomnici za 1170 Kč 96 h.

* žádost Mikoláška Fr. skrze Okr. správní komisi o nějakou světnici k obývání zamítnuto z důvodů, že by mu nebyla ničeho platná, jelikož je nenapravitelný alkoholista a tulák. Okr. správní komisi oznámeno, že nemáme obecní domek a společně s ním že nikdo nebude bydlet pro zhora uvedené vlastnosti, když jemu vykážem o samotě nějaký byt, tak tam nebude, což se již stalo.

1930

*výbor dobrovolného sboru hasičského v Ličně se usnesl také letos pořádati maškarní merendu. Protože poslední den masopustní bývá merenda vždy v Bačalkách, volil tedy pro pořádání merendy poslední sobotu, neděli nebo pondělí, a to podle toho, jak se bude hoditi hudbě. Nejmilejší by nám byla ovšem sobota. Žádost o prodloužení policejní pro ples obstará si hostinský bratr Josef Haken v Ličně na Vinohradě. Vstupné: maska 5 Kč, nemaska 7 Kč, netančící 2 Kč včetně zemské dávky.

* v létě a na podzim byl velký nedostatek vody. Obecní studně byly zamykány. Občané jezdili pro vodu většinou na Lično.

* elektrickým proudem začalo se v obci svítit poprvé 15. dubna 1930.

* 26. května t. r. zemřel po delší a bolestné nemoci bratr starosta ličenského hasičského sboru František Haken ve věku 64 let. Byl zakladatelem sboru a vždy jeho duší. O sbor se vždy poctivě, upřímně a nezištně staral. Nechť lehká jest mu země, do níž jej uložíme, duch jeho nechť dále mezi námi je. Život jeho budiž nám příkladem.

* 22. června jmenován byl p. ministr Bohumír Bradáč čestným občanem zdejší obce po příkladu jiných obcí celého okresu libáňského.

1935

* 7. březen 1935 - den 85. narozenin našeho pana presidenta Osvoboditele T. G. Masaryka byl oslaven dne 6. března večer. Oslavu pořádal místní sbor dobrovolných

hasičů za spoluúčasti divadelního ochotnického spolku a školy. Lampionový průvod s četným občanstvem odebral se „Na průhon“, kde byla zapálena hranice. O významu oslav promluvil p. J. Limr, načež žáci přednesli básně. Oslava byla ukončena zapěním státní hymny.

* dne 20. října t. r. zemřel čestný občan naší obce a její dobrodinec p. ministr Bohumír Bradáč. Jeho pohřbu v Židovicích se účastnil sbor dobrovolných hasičů a četní zdejší občané.

* dle posledního sčítání má divadelní spolek 72 členů.

* časté byly menší úrazy pádem s kola. Řezačkou byl poraněn těžce na ruce p. Povolný. Dne 2. listopadu utopila se v dolením rybníce u Bočkových (*ví někdo, kde to je?)* pí Najmanová stará 78 let. Nesla z lesa otep roští, na nábřeží rybníka se smekla a spadla do vody. Protože na blízku nikdo nebyl, utonula. Časté byly krádeže slepic a králíků. Nešněrovům čp. 31 byla ukradena v září částka 2 300 Kč.

Z kronik vybrala Pavla Kaprasová

ROK 2015 PŘINÁŠÍ PŘÍJEMNÉ NOVINKY NEJEN PRO SENIORY A HANDICAPOVANÉ

1. ledna letošního roku došlo k několika změnám týkajícím se života seniorů, handicapovaných, rodin s dětmi, ale i fungování poskytovatelů sociálních služeb. Zde jsou nejvýznamnější z nich:

SNAZŠÍ VÝMĚNA PRŮKAZU PRO HANDICAPOVANÉ

Držitelé průkazu TP, ZTP a ZTP/P si nyní mohou vyměnit tyto průkazy bez zbytečných administrativních průtah a správního řízení, které by znovu posuzovalo jejich zdravotní stav. Nárok na příspěvek na mobilitu je navíc vázán přímo na nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením ZTP nebo ZTP/P.

VYŠŠÍ DŮCHODY V PRŮMĚRU O 200 KČ

Důchody byly opět valorizovány podle 100 procent nárůstu spotřebitelských cen a o jednu třetinu nárůstu reálné mzdy. Důchodci si tak polepšili v průměru o 200 korun měsíčně.

ZVÝŠENÍ MINIMÁLNÍ MZDY NA 9 200 KČ

Stát se postupně snaží zvyšovat minimální mzdu tak, aby se její úroveň přiblížila 40 procentům průměrné mzdy. Od ledna 2015 minimální mzda činí 9 200 korun, minimální hodinová mzda tedy vzrostla z 50,60 koruny na 55 korun. Plní tak lépe svoji ochrannou, ale i motivační funkci. Minimální mzda se naposledy zvyšovala v srpnu 2013. V letech 2007 až 2012 nebyla zvyšována vůbec.

PORODNÉ BUDE I NA DRUHÉ DÍTĚ A DOSÁHNE NA NĚJ VÍCE RODIN

U prvního dítěte zůstala částka porodného na 13 tisících korunách, u druhého jde nyní o 10 tisíc korun. Ministryně práce a sociálních věcí Michaela Marksová prosadila zvýšení koeficientu z 2,4 násobku na 2,7 násobku životního minima rodiny, takže na porodné má nárok širší okruh rodičů. Na porodné u prvního dítěte dosáhnou domácnosti s čistým příjmem do 20 817 korun, u matky samoživitelky do 13 176 korun. Polepšily si také ženy, kterým se narodí vícerčata. Zatímco dosud dostávaly od státu maximálně 19 500 korun (nebo jen 13 tisíc), nově je to 23 tisíc korun. A nezáleží, zda jde o jejich první, nebo následný porod.

DĚTSKÉ SKUPINY POMOHOU RODIČŮM LÉPE SLADIT PRACOVNÍ A RODINNÝ ŽIVOT

Již od 29. listopadu 2014 je účinný zákon o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině. Dětské skupiny mají za cíl rodičům dětí lépe sladit rodinný a pracovní život. Dětské skupiny by měly pomoci vyřešit chybějící místa pro děti předškolního věku a doplnit stávající systém péče o předškolní děti. Založení takové skupiny je administrativně i finančně méně náročné, než je tomu u klasických školek. Zaměstnavatelé si mohou daňově uznat náklady na provoz vlastního zařízení nebo příspěvku na provoz zařízení zajišťovaného jinými subjekty pro děti zaměstnanců. Rodiče zase mohou využít slevu na dani, pokud služby dětské skupiny využijí.

OPATŘENÍ PROTI ZNEUŽÍVÁNÍ DOPLATKU NA BYDLENÍ

Nová pravidla pro vyplácení pomoci v hmotné nouzi pomůžou přerušit bující obchod s chudobou v ubytovnách. Zamezí se především neefektivnímu vyplácení doplatku na bydlení. Doplatek na bydlení bude nově poskytován ubytovnám, které splní hygienické standardy kvality bydlení. Zároveň se může poskytnout doplatek na bydlení osobám, které bydlí na ubytovně, pouze se souhlasem obce. Hygienické standardy kvality bydlení a souhlas obce se budou vyžadovat od května 2015. Bude také stanovena maximální výše nájemného podle částky dané v místě obvyklé a normativních nákladů na bydlení podle zákona o státní sociální podpoře.

Z čas. Spokojený domov vybrala Alena Varhanová

ZAHRADNICTVÍ V DOLNÍM BOUSOVĚ NABÍZÍ I BYLINKY

Od loňského roku v Dolním Bousově provozuje toto zahradnictví společnost Spokojený domov. Kromě zeleniny, řezaných květin a doplňkového sortimentu nabízí i výběr bylinek: v nabídce je majoránka, šalvěj, saturejka, oregano, meduňka, koriandr, pažitka, petrželka, levandule.

Zahradnictví najdete vedle vlakového přejezdu, naproti hřbitovu v ul. V lipkách. Otevřeno mají od pondělí do pátku od 8 do 16 hodin. Příjmy ze zahradnictví jdou na podporu terénních sociálních služeb Spokojeného domova.

ŘEMESLA

Mydlář
Mydláři dlouho vyráběli jen mazlavé louhové mýdlo a zhruba od 15. století prodávali k nám dovážené pevné mýdlo, vyráběné většinou v Benátkách.

Nožíř
patřil k předním řemeslníkům. Kromě nožů totiž nožíři vyráběli i zbraně (tesáky, kordy, šavle) a také břitvy, nůžky, chirurgické a jiné speciální nástroje. Někdy mezi nimi byli uváděni i specialisté, například břitvář nebo nůžkař.

Pasíř
se také říkalo opaskář. Vyráběl pásy čili opasky, na nichž rytíři nosili zavěšený meč či jakoukoli jinou pobočnou zbraň. Tento pás byl znakem rytíře. Pásy se vyráběly z kůže, hedvábí či aksamitu a také kombinované s ozdobnými kovovými prvky. Později byly potřeby pásů praktičtější – aby majiteli nepadaly kalhoty a také aby bylo na čem nosit peněženky.

Pekař
pekl nejen chleby, ale také žemle, koláče, preclíky, housce, svítky a jiné pečivo. Pavel Pražský, řečený Žídek, v 15. století psal o chlebu žemlovém, vlaském, žitném, ječném, preclíkovém, prosném jáhlovém, pohankovém, z rejže, oplatkovém, koláčovém, perníkovém, mazancovém, ale i žaludovém. Existovala také různá specializovaná pekařská odvětví, například chlebnář, caletník (pekař housek, slaných preclíků, sladkých oplatek, na rozdíl od perníkářů nezadělával sladké těsto medem), kobližník, pekař krampflí, pekař koblih a smaženého těsta i pečiva nadívaného masem, koláčník, mazanečník, oplatečník, pekař masových paštik, perníkář a další.

Pivovarník

neboli sládek. Právo vařit pivo měli původně všichni občané. Od 14. století však mohl vařit pivo jen měšťan, který vlastnil dům uvnitř hradeb – pravovárečník. Většinou si na pomoc k vaření piva najímal sládky, vlastní pivovarníky. Ti ovšem měli k sobě více pomocníků, často pro pravovárečníka také pracoval i sladovník, šrotýř, mlynář, bečvář a různí pomocní dělníci. Pivo se vařilo dvojí: bílé - bledé, které bylo z pšenice, husté, ani příliš sladké ani hořké. Červené - tmavé, zase bylo z ječmene. Technologie vaření se nazývala „na staro, na hořko“, pivo bývalo lehčí, nahořklé, tvrdilo se o něm, že čistí krev.

Pláteník
Pod tímto názvem se skrývalo více druhů pracovníků, zejména obchodník s plátnem, dále různí pracovníci, kteří upravovali textilní surovinu před tkaním, zejména len, vlnu, konopí, od 19. století i bavlnu. Většinou to nebyli řemeslníci, ale zemědělci nebo domácí
pracovníci. Takto byl nazýván i tkadlec. Někde se od pláteníků oddělila specializovaná samostatná řemesla, později pracující i jako všeobecná řemesla, jako například bělič, (ten se objevuje ve městech většinou až v druhé polovině 14. století), barvíř plátna či mandlíř plátna. Plátenictví bylo textilním řemeslem, které se ve městech objevilo až později, neboť pláteníci působili spíše na venkově a do města vozili spíše jen své výrobky na prodej. Vyráběli plátna žemněná (lněná), pačesná, konopná, křečná, režná, domácí, prutovaná, činovatá, truhličná, pytlíková, mlynářská, mandlovaná nebo nemandlovaná, vlaská, německá, nidrlantská, levská, holubářská, kamenská, svídnická, mejtská, turnovská, kolčová, frejberská, pariská, pohanská a mnohé další druhy. V 15. století se plátenictví stěhuje spíše do podhorských oblastí, kde byl dostatek surovin.

Podkovář
patřil ke kovářům, koval koně i hovězí dobytek. V raném středověku se používaly podkovy úzké a bez ozubů, od 12. až 13. století už to byly podkovy s vykovanými ozuby. Široké těžké podkovy se slabými ozuby a malými hrotci se používaly od 15. až 16. století. Do poloviny 18. století se kovalo většinou za studena přímo ve stájích, ale od konce 19. století výroba podkov v kovárnách většinou ustává, ale podkovy pro koně jsou stále žádané.

Podle časopisu ROZMARÝNA připravil Slávek Zeler

PŘÍLIŠ MNOHO INFORMACÍ

I v pokročilém věku jsem si zvykl na používání počítače. Pro mě, hlavně kvůli radioamatérskému koníčku. Díky internetu se dozvím o podmínkách šíření na krátkých vlnách, což úzce souvisí i s vývojem počasí.
Internet poskytuje informace ze všech možných pohledů na život. Sport, kulturu, hobby, finance, bydlení i erotiku, která je dnes pomalu součástí stravování.
Je velkým uměním a zároveň odolností psychiky vyvarovat se nechtěnému nebo dokonce škodlivému vlivu. Hlavně u dětí je to dost nebezpečné. Nedávno proběhl mezinárodní veletrh CES 2015 o elektronických novinkách. Byly zde představeny novinky, nad kterými zůstává stát rozum stárnoucího důchodce. V některých mých fejetonech jsem dokonce použil názvu balíka z vesnice, který lépe vystihuje nedokonalost šíření novinek až k nám na vesnici.
No posuďte sami.
Obojek pro psa, který sleduje pohyb, aktivitu a zdravotní stav mazlíčka. Význam v dnešní době má spíše podobná navigace pro dítě, na které čekají různé nástrahy. Dále zde byla předvedena pračka se dvěma bubny. Stav praní včetně teplot vody vám pohlídá chytrý telefon. Další novinkou pro děti je láhev, která informuje o poloze a rych-

losti pití a hlídá, aby dítě zbytečně nepolykalo vzduch. Možná nebude potřeba fenykl kvůli nadměrným prdíkům. Tiskárna, která vytvoří jakýkoliv obraz z čokolády na dort nebo jakoukoliv jinou pochutinu. Samozřejmostí se stávají auta, která jezdí sama. Květináče co hlídají pravidelnou vlhkost zeminy kytek a podobné zvláštnosti. Chytrý telefon hlídá vše a mám pocit, že je někdy chytřejší než majitel, který mě předjede v zatáčce na plné čáře.
Sleduji přemíru informací a dělám, jako by se k nám na Bačalky výše zmíněné novinky nedostaly a žili bychom v nevědomosti, zaostalí bez rozhledu. Jsem balík z vesnice, ale rád dýchám čistý vzduch, než mi ho někdo bude dávkovat chytrým telefonem.

Slávek Zeler z Bačalek

Naši bačaláci poosmnácté…
Renata Folprechtová

Nemá trůn ani korunu,
má však prima rodinu.
Žádný palác a v něm sál,
kde by bály pořádal.
Úsměv každému by přál,
je to místní Tibor Král.

ZAHRADA PODLE KOSMICKÝCH RYTMŮ

Také už se těšíte, až se kolem začne vše zelenat a rozkvétat? Je nás jistě velká parta těch, kteří s radostí zavrtají své ruce do hlíny, kteří hýčkají své představy co nového, dobrého či krásného pro potěchu vytvoříme ze semínek spolu se silami přírody. Aby se nám na zahradě dařilo, stojí za to oprášit zásady našich předků.

Zásady jak dobře hospodařit nebyly vytvořeny v tehdejších „parlamentech“ ani vypočítány ziskuchtivými mocnými, ale vznikly na základě tisíciletých pozorování přírodních cyklů zde na Zemi a pozorování vlivu postavení planet kolem ní.

V dávných dobách nikdo zemědělcům nepřednášel o tom, že buňky lidí, zvířat a rostlin jsou tvořeny až z 80% vodou. Že postavení Měsíce vzhledem k Zemi ovlivňuje pohyb mohutných oceánů a ovlivňuje tedy i výrazně veškerý život na Zemi. Nikdo nepřednášel o tom, jaké je složení slunečního záření, kolik kterých minerálních prvků potřebují rostliny ke své výživě.

Zemědělci prostě „věděli“, že jsou součástí velkého živého cyklického systému. Pozorování předků se předávala z pokolení na pokolení jako poklad. Tento poklad byl nadějí, že v dalším roce plodného cyklu budou dány vhodné základy pro dobrou úrodu a péči o hospodářská zvířata, tedy pro zachování života bez strádání.

Proč nevyužít těchto pradávných poznatků k tomu, aby nám zahrada nadělila kvalitní a hojnou úrodu. Ještě na počátku 20. století byla pravidla hospodaření podle postavení Měsíce vyučována po celém „civilizovaném“ světě na zahradnických a zemědělských školách.

Pokračování příště o tom, jaký vliv má přibývající a ubývající Měsíc, ale také i vzestupný a sestupný Měsíc. Ono to totiž není jedno a to samé.

J. Rukavičková

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

V měsíci březnu slaví svá významná životní jubilea tito naši spoluobčané:

Nešněrová Milada
Hurciková Kristýna
Vybíral Werner
Fidrichová Marie
Šátková Zuzana
Čermák Pavel

Redakce Pramínku přeje všem hezkou oslavu svého výročí, radostný a naplněný život.

V minulém čísle Pramínku jsem mylně uvedla některé naše spoluobčany, ač neměli kulatá výročí a na některé zase zapomněla. Prosím přijměte mou omluvu, při výpočtu výročí jsem „zamrzla v loňském roce“ a použila datum 2014.

V měsíci lednu a únoru roku 2015 oslavili kulatá výročí svého narození tito spoluobčané:

Bílovecký Pavel st.
Kaprasová Pavlína

http://www.krhovsky-fotografie.cz/rostliny/

Rozloučení se spoluobčany:

V pátek 6. února 2015 zemřel po delší nemoci ve věku 72 let ličenský rodák pan Václav Sluka.

V sobotu 14. února 2015 zemřel náhle ve věku 89 let pan Václav Nešněra, Bačalky 38.

Všem pozůstalým vyjadřuje naše redakce upřímnou soustrast.

POZVÁNKY BAČALSKÉ

Slavíme MDŽ

Na sobotu **7. března 2015** je toho trochu moc. Jsou první chalupářské úřední hodiny, připomínáme si 165. výročí narození Prezidenta Osvoboditele T.G.M. a ještě **oslavujeme MDŽ.** Ale protože je známo, že ženy, na rozdíl od mužů, mohou úspěšně vykonávat současně několik činností najednou, zvládneme i tento nápor.

Ženy, dívky, dámy (tak jo, i pánové) jsou srdečně zváni do **pivnice U Bači,** kde se bude **od 15.00 hodin** řešit zábavnou formou „ženská otázka“, a to tentokrát **v RETRO STYLU.**

Uvítáme, když si každá žena přinese s sebou maličkost (část oděvu, šperk, kuchyňské vybavení, poklad z půdy atd.) v retro stylu. Záměrně neuvádíme časové rozpětí, co retro je a co už není, protože je to dáno věkem každé z nás. Pro starší dámy bude retro třeba perličková kabelka nebo bílé rukavičky, se kterými chodily do tanečních, pro mladší ročníky bude retro doplňkem třeba „zažigalka“ na zapálení plynového sporáku. Se svými retrokousky budeme soutěžit o hodnotné ceny. Sousedské posezení nám zpříjemní členky nově založeného **Bačalského kávového spolku,** které připraví každé dámě kafíčko dle individuálních požadavků. Tak už všeho nechte, dámy, a běžte štrachat do skříní!

http://www.fashionbook.cz/2013/04/27/retro-je-vsechno/

POZVÁNKA DO LIBÁNĚ

Hostem v „Křesle“ Táňa Fischerová

Kdo by neznal tu křehkou, doslova éterickou bytost s dnes již prošedivělými vlasy. Nezaměnitelný hlas a mírná tvář, která se na nás kdysi usmívala z obrazovky v pořadu Černobílé perličky; později nás dlouhá léta provázela společně s Martou Kubišovou a Janem Kačerem televizními Adventními koncerty a před dvěma a půl lety se ucházela o prezidentské křeslo.

Táňa Fischerová, herečka, politička a dnes předsedkyně Českého helsinského výboru. Lvice, která do posledního dechu brání slabé, chudé, utiskované. Právě pro tuto „silnou slabou ženu“ je připraveno Křeslo pro hosta **ve čtvrtek 2. dubna 2015 od 17.00 hodin v obřadní síni městského úřadu v Libáni.** Předprodej vstupenek zajišťuje paní Lucka Hlaváčková v libáňské knihovně od 2. března.

za redakci zve Pavla Kaprasová

Toto číslo vychází 20. 2. 2014. Příští vydání Pramínku plánujeme na 27. 3. 2014.
Výtisk je zveřejněn na internetových stránkách obce www.bacalky.cz.
Měsíčník/dvouměsíčník. Vydáván na Bačalkách. Vydavatel: Spolek Občané Bačalek a Lična, Bačalky 97, 507 23 Libáň, IČ: 22890874. Evidenční číslo registrace periodika: MK ČR E 20239. Výtisk je zdarma. Tisk je hrazen z dobrovolných příspěvků občanů a příspěvku obce.
Tento výtisk připravili: Varhanová Alena, Kaprasová Pavlína, Rukavičková Jitka, Zeler Slávek. Dopisovatelé jsou uvedeni pod příspěvky. Za obsahovou stránku příspěvků ručí autor. Grafická úprava: J. Rukavičková. Tisk: Sl. Zeler. Další fotografie z akcí v obci najdete na www.bacalky.cz v sekci FOTOGALERIE.
Roznášku zajišťují: S. Zeler, S. Hodboď, K. Laušmanová, Z. Šátková. **S náměty a připomínkami** se obracejte na kohokoliv z naší redakční skupiny nebo posílejte na email praminek.bacalky@seznam.cz, či vhoďte do schránky Pramínku u pivnice na Bačalkách nebo na plotě bývalého obecního úřadu u stanoviště kontejnerů na rozhraní obcí Bačalky-Lično. *Ve společenské kronice zveřejňujeme jména těch, kteří v daném měsíci oslaví „kulaté či půlkulaté“ výročí a těch, kteří jdou životem již déle než 70 let. Pokud si nepřejete být uvedeni, sdělte to prosím redakci.*
Na tisk Pramínku přispěli: p. Bělková Osenice 200Kč.
Děkujeme za spolupráci a podporu. Vítáme vaše příspěvky, náměty a připomínky, aby Pramínek byl přínosem pro nás pro všechny.